

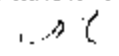
Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 Олексій Жиньов

« 01 » 09 _ 2020 р.

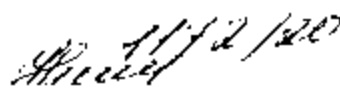
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка (загальна та спеціальна): Загальна педагогіка
для студентів

спеціальності
освітня програма
освітнього рівня

016 Спеціальна освіта
016.00.01 Логопедія
першого (бакалаврського)

Київ – 2020

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Жильцов О.Б.

«___» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка (загальна та спеціальна)

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 016.00.01 Логопедія

вибіркова спеціалізація: 1) Інклюзивна освіта

2) Психолого-педагогічна допомога дітям

з аутизмом

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

«16» 02 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка (загальна та спеціальна)

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 016.00.01 Логопедія

вибіркова спеціалізація: 1) Інклюзивна освіта

2) Психолого-педагогічна

допомога дітям з аутизмом

Жильцов О.Б. (3448/20)

Київ 2020

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

«18» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка (загальна та спеціальна)

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 016.00.01 Логопедія

вибіркова спеціалізація: 1) Інклюзивна освіта

2) Психолого-педагогічна

допомога дітям з аутизмом

№ 3448/20 (3448/20)
Жильцов

Київ 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	звочна
	<i>«Педагогіка (загальна та спеціальна)»</i>	
Вид дисципліни		об'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання		українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	II	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:		1
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	10	
Самостійна робота	8	
Форма семестрового контролю		іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: забезпечити формування у студентів системи теоретичних знань та практичних умінь, спрямованих на оволодіння функціональними обов'язками спеціального педагога, відповідного не тільки вимогам системи освіти України з дітьми з особливими освітніми потребами,

Завдання курсу:

- формувати систему теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків фахівця в галузі спеціальної та інклюзивної освіти;
- формувати основи педагогічного мислення, здатності обґрунтовувати і аналізувати педагогічну діяльність;
- формувати готовність до педагогічної праці на професійному, комунікативному, операційному рівнях;
- розуміти складне ставлення до суспільства та соціального значення педагогічної діяльності;
- ознайомити студентів із сучасною вітчизняною системою освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами та її правовою основою;
- ознайомити з педагогічними системами навчання, виховання і освіти різних категорій дітей з психологічними порушеннями;
- розкрити особливості та закономірності розвитку, а також потенційні можливості усіх категорій дітей, які мають психологічні порушення, надати інформацію про методи та стратегії педагогічного підтримки таких дітей;
- дати знання про принципи, форми, методи і засоби навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку;
- обґрунтувати зв'язки між системою «педагог-вихованець» та системою виховання дітей з порушеннями мовлення;
- формувати у студентів професійний інтерес до роботи з дітьми означеної категорії;
- виховувати у студентів такі важливі професійні риси спеціального педагога, як: емпатичність, доброзичливість, тактовність і коректність, відповідальність за результати своєї діяльності, терпіння, здатність до емпатії, повага та любов до вихованців, професійна чесність та порядність;
- розширювати професійний світосвіт студентів, а саме їхню ерудицію;
- сприяти усвідомленню студентами засобів і напрямів професійного самовдосконалення.

3. Результати навчання за дисципліною

Оволодіння теоретичними і практичними основами педагогіки має за мету набуття майбутніми педагогами комплексу педагогічних знань, умінь, компетентностей, що забезпечують здатність дієво організувати і керувати навчально-виховною роботою в універсальному контексті; формувати здатність застосовувати новітні освітні технології у професійній діяльності, готовність і

знання, шляхом самоосвіти, вивчення позитивного досвіду, удосконалювати свою педагогічну майстерність, а саме:

- визначити зміст і описати розвиток педагогічних теорій, внесок видатних педагогів України та світу в педагогічну науку;

- продемонструвати знання і розуміння основних категорій педагогіки; методів педагогічних досліджень;

- назвати і описати закономірності, принципи та методи навчання та виховання;

- пояснити наукові та організаційні засади системи освіти України, специфіку навчальних закладів різного типу;

- визначити функціональні обов'язки вчителя, вихователя та дисципліно-педагогічних викладачів;

- планувати педагогічну діяльність, відповідно до основних педагогічних закономірностей та принципів, дійсно визначаючи мету, завдання та зміст;

- відсуджати на практиці оптимальні та ефективні методи, засоби та форми навчання та виховання;

- знайти рішення у процесі розв'язання педагогічних ситуацій щодо організації учнів на виконання поставлених завдань; стимулювання діяльності та поведінки учнів;

- здатність продемонструвати знання і розуміння методів вивчення учнів і учнівської групи, виявлення причин відставань у навчанні, подолань у поведінці та пошуку можливих варіантів їх усунення;

- підвищувати творчу активність, систематично вивчати літературу і звертати в професійній діяльності про нові професійні технології навчання та виховання, засоби їх реалізації.

Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви теоретичних розділів	Усього	Кількість годин				
		Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота
Змістовий модуль I. Загальні основи педагогіки						
Знайти характерні риси педагогічної діяльності. Педагогіка як наука і її завдання, плани, цілі. Методи та результати.	6	4	2	2	2	2
Система та структура освіти України.	6	4	2	2	2	2
Зміст освіти. Теорія формальної та матеріальної освіти. Державні стандарти, навчальний план та його компоненти, навчальна програма, підручник.	6	4	2	2	2	2
Модульний контроль 1	2					
Разом	20	12	6	6	6	6
Змістовий модуль II. Теорія і технологія цілісного педагогічного процесу						
Педагогічний процес як система і цілісне явище. Диалктика як теорія освітніх процесів.	6	4	2	2	2	2
Теорія цілісного педагогічного процесу. Суцільна теорія освіти та її прогностичне, особистісно-орієнтоване тощо.	6	4	2	2	2	2
Виховання у цілісному педагогічному процесі. Теорія процесу виховання: сутність, мета, закономірності, фактори, принципи, завдання, змістові компоненти, організаційні умови.	8	4	2	2	2	4
Форми організації і методи реалізації цілісного педагогічного процесу. Суцільна методика, прийоми і засоби навчання. Функції школи: навчальна, виховна, розвивальна, виховна, мотиваційна, контролюючо-корекційна.	8	4	2	2	2	4
Модульний контроль 2	2					
Разом	30	16	8	6	2	12
Разом за модуль I	60	28	14	6	8	18

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Загальна характеристика педагогічної діяльності. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Методологія педагогіки

Виявлення і становлення педагогічної професії. Роль учителя у суспільному розвитку. Функції педагога: навчальна, виховна, розвиваюча, адаптивна, гуманістична. Видатні вчителі минулого та сьогодення. Специфіка педагогічної діяльності.

Рівні практичної діяльності педагога: репродуктивний, адаптивний, локально-модельючий, системно-модельючий. Функціональні компоненти педагогічної діяльності: презентаційні, іменитивні, діяльніснорольові, коригувальні. Структура педагогічної діяльності: професійні педагогічні та психологічні знання, уміння, цінності, установки, особистісні особливості. Підсистеми у структурі педагогічної діяльності: практична, адміністративна, організаційна, науково-методична, методична. Педагогічна майстерність, педагогічна творчість, новаторство.

Типові ролі та позиції педагога. Професійно обумовлені вимоги до особистості вчителя. Професійна спрямованість особистості педагога: інтерес до професії, педагогічне покликання, професійно-педагогічні наміри і схильності. Педагогічний обов'язок і відповідальність, педагогічний такт, педагогічна справедливість. Компетентні професійно-педагогічної культури. Професійна готовність до педагогічної діяльності: психологічна, психофізіологічна та фізична.

Права та обов'язки педагогічних працівників. Повість про педагогічний досвід.

Педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Етапи розвитку педагогіки: донауковий, в рамках філософії, як самостійної науки. Предмет і завдання педагогіки.

Функції педагогічної науки: теоретична (опис, аналіз, узагальнення педагогічних явищ, синтез) та практичівна (дослідження та експериментальне вивчення механізмів процесу, перетворення, оцінка, рефлексія); аналітична, пояснювальна, прогностична, перетворююча. Основні категорії педагогіки (навчання, виховання, розвиток, освіта, особистість). Джерела розвитку педагогіки. Педагогіка загальної системи педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками та навчальними дисциплінами. Структура педагогічної науки. Елементи логічної структури педагогічних знань: основи (базові знання), закони та закономірності, основні поняття, теорії і теї.

Основні поняття теми: педагог, учитель, вихователь, функції педагога, якості педагога, педагогічна діяльність, компоненти педагогічної діяльності, види педагогічної діяльності, різні педагогічної діяльності, компоненти професійно-педагогічної культури, групи педагогічних завдань, професіограма вчителя, педагогічний досвід, наукова організація праці, педагогіка, виховання, навчання, освіта, розвиток, етикопедагогіка, духовна педагогіка, світська педагогіка, предмет педагогіки, системи педагогічних наук, міжпредметні зв'язки.

Тема 2. Система та структура освіти України

Освіта як основа інтелектуального, культурного, духовно-соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Мета освіти. Завдання, виконання яких гарантує освіта в Україні: суспільні, державні, інші публічні суспільства, громадянські, міжпартійні, сімейні. Система освіти в Україні: навчальні заклади, наукові, науково-методичні і методичні установи, науково-виробничі підприємства, державні і місцеві органи управління освітою та самоврядування в галузі освіти.

Основні принципи освіти в Україні: доступність для кожного громадянина усіх форм і видів освіти; освітніх послуг; право на вибір першості; рівність умов кожної людини; для кожної людини існує можливість; загальнолюдських духовних цінностей; органічний зв'язок із світовою та національною історією та культурою; традиціями; незалежність освіти від політичних партій, громадських і

релігійних організацій; науковий, світський характер освіти; інтеграція з наукою і виробництвом; взаємозв'язок з освітою інших країн; гнучкість і протистояність системи освіти; єдність і гнучкість системи освіти; безперервність і різноманітність освіти; послання державного управління і громадського самоврядування в освіті.

Інновації в освіті. Інтенсифікація інновацій; інновації у змісті освіти (оновлення змісту навчальних програм, підручників, посібників тощо); інновації в технології навчання та виховання (оновлення методик викладання та взаємодії у виховному процесі); інновації в організаційно-педагогічному процесі (оновлення форм і засобів здійснення навчально-виховного процесу); інновації в управлінні освітою (оновлення структури, організації і керівництва освітніми закладами); інновації в освітній екології (архітектурне планування освітніх закладів, використання безпечних матеріалів, інтер'єр, дружнє до здоров'я; інноваційного потенціалу; модифікаційні нововведення, комбіновані нововведення, реінвенції, або фундаментальні глобальні, базові нововведення Критерії педагогічних інновацій: Адаптаційні (бар'єри); акційні (стійкості); організаційні (методичні, матеріально-технічні бар'єри); внутрішні (психологічні).

Основні поняття теми: освіта, система освіти, принципи освіти, структура освіти, зміст освіти, духовні ступені, зміст знання, інновації в освіті.

Тема 3. Зміст освіти. Теорія формальної та матеріальної освіти. Державний стандарт.

Навчальний план та його компоненти. Навчальний предмет, програма, підручник.

Сутність і завдання змісту освіти. Теорія матеріальної і формальної освіти. Види освіти (зацілеспрямована, політехнічна, професійна). Критерії відбору змісту освіти: врахування загальносвітських вимог; відповідність сучасному рівню розвитку науки, дисципліни, сучасної освіти в усіх елементах та рівнях; єдність змістової та процесуальної сторін навчання; структурної сторони змісту освіти на різних рівнях її формування від загальних до більш конкретних цілей; гуманітаризації освіти.

Принципи: гуманізму, науковості, історизму, систематичності, зв'язок з життям, демократичності, цінності, всеуниверсальності. Змістові принципи навчання: громадськості, науковості, цінності, гуманізму, фундаментальності, дисципліни, відповідності сучасній освіті.

Чотирьохкомпонентна структура змісту освіти: знання про природу, суспільство, виховання, практичні способи діяльності; досвід здійснення відомих видів діяльності, стійких разом із планами в уміннях та навичках особистості; досвід творчої діяльності, надання в особливих інтелектуальних процедурах; досвід емоційно-ціннісного ставлення до дійсності. Ієрархія освітніх цілей (також економія).

Рівні освіти як педагогічна модель освітнього закладу. Ієрархія рівнів загального теоретичного уявлення, рівень навчального предмета, рівень навчального матеріалу.

Нормативні документи змісту освіти: державні стандарти, навчальний план, його зміст та структура (державний та місцевий компоненти), навчальна програма (зміст, способи побудови, концентричний, спіралевий та лінійний); загальна структура навчальної програми: докнова частина, зміст освіти, вимоги до навчальних результатів, фіналізаційної та типові навчальні програми, підручник (вимоги до відбору змісту підручників, структура підручника: загальна та предметні компоненти), посібники, навчальні діалоги, методичні записки.

Основні поняття теми: теорія формальної освіти, теорія матеріальної освіти, педагогіка, універсальність, державно-компонентна теорія, структуралізм, зміст освіти, державний стандарт, навчальний план, зміст дії і структури компонентів, якісний (варіативний) компонент, навчальний предмет, навчальна програма, підручник.

Змістовий модуль II. Теорія і технологія цілісного педагогічного процесу

Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Дидактика як теорія освіти і навчання

Сутність педагогічного процесу. Педагогічний процес як система. Цілісність педагогічного процесу. Взаємозв'язок виховання, навчання, розвитку, освіти з умовами, формами, методами їх здійснення. Закономірності та рушійні сили педагогічного процесу (за Ю.К. Вабашевським). Закономірності між: навчанням, вихованням і соціальним середовищем; навчанням та різном розв'язку; знаннями, змістом, формами і методами педагогічного процесу; педагогічним вихованням і розвитком особистості; навчанням, вихованням і залученням особистості до різних видів діяльності; наслідками навчання, виховання її активністю особистості; навчанням, вихованням і емоційним розвитком особистості; можливостями особистості та характером педагогічного впливу; чутливим сприйняттям, логічним осмисленням та його практичним застосуванням. Структурні компоненти педагогічного процесу. Цілісність педагогічного процесу: цільовий, змістовий, функціональний, предметно-методичний, прогностичний, діяльнісний, організаційний та педагогічний розвиток процесу. Основний педагогічний взаємодія, використання методів, засобів та форм, стимулювання, регулювання, організування, діяльності, згуртований характер і спрямованість діяльності, виявлення помилок і їх усунення, оцінювання діяльності.

Навчання як процес особистісного розвитку виховання та його досягнення в дидактиці. Дидактика як теорія педагогіки. Її виникнення і розвиток. Об'єкт і предмет сучасної дидактики. Сутність і завдання дидактики. Категорії дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками.

Сутність навчання. Його місце у освітній системі. Рушійні сили навчального процесу. Протиріччя навчального процесу, між засвоєними знаннями і новими фактами; науковими знаннями і життєвим досвідом; між методикою викладання і розумінням навчальної інформації; між прийнятими умовами навчання і педагогічними завданнями, що виконуються. Хідом навчання і навчним процесом. Значення умов і навантажувальності розумового розвитку. Функції навчання. Структура навчального процесу: цільовий, змістовий, предметно-методичний, прогностичний, організаційно-регуляторний та діяльнісний компоненти. Закономірності навчального процесу (за П.П. Пидкачєм). Поняття про правила та принципи навчання. Класифікація принципів навчання. Змістова характеристика освітніх процесів і їх навчання.

Основні поняття теми: педагогічний процес, педагогічна взаємодія, педагогічне співробітництво, педагогічне партнерство, рушійні сили педагогічного процесу, компоненти педагогічного процесу, мети, завдання, методи, форми, засоби процесу, цілісність, структура педагогічного процесу, закономірності педагогічного процесу, етапи педагогічного процесу, педагогічна діагностика, дидактика, категорії дидактики, дидактичні системи, методологія дидактики, дидактика, освіта, навчання, процес навчання, методологія освіти, процесу навчання, функції навчання, педагогічна взаємодія, рушійні сили навчального процесу, зміст навчального процесу, компоненти процесу навчання, закономірності навчання, типи навчання, принципи навчання, правила і закони, засоби та форми, організаційні умови навчання, пізнавальна активність, мотивація учіння, пізнавальні інтереси і потреби, об'єкти і суб'єкти навчання.

Тема 5. Теорія навчання: види, типи, системи. Сучасні теорії навчання (розвивальне, особистісно зорієнтоване)

Дидактичні системи та їх характеристики. Дидактична система (Д.Т. Педуров, Д.Т. Дуб). Д.Брунера (нова дидактика), сучасні дидактичні системи). Види навчання: ілюстративне навчання, пояснювальне навчання, проблемне навчання, програмоване навчання, модульне навчання, комп'ютерне навчання. Типи навчання: ілюстративне, пояснювальне, ілюстративно-пояснювальне, проблемно-пошуковий, програмоване навчання, модульна система навчання). Системи навчання (індивідуально-групова, взаємного навчання, диференційоване навчання, вивільняюче навчання тощо).

привернення уваги, «звондування», здійснення вербального спілкування, організація зворотної змістового та емоційного зв'язку. Статії педагогічного спілкування: провідніший етап (моделювання), організація безосереднього спілкування (комунікативна атака), утримання спілкуванням у педагогічному процесі, знаєть здійснення технології спілкування та моделювання нової для розв'язання іншого педагогічного завдання. Статії педагогічного спілкування: авторитарний, авторитарний (формуєць), демократичний стиль співробітництва; за В. Каа-Каліком: на основі зацікавленості, ефічного діяльності, на основі дружнього ставлення, спілкування-виклику, спілкування-визначення, спілкування-визначення та їх технологічна характеристика. Технологія «становлення педагогічно-додільних стосунків».

Форми організації педагогічного процесу в дослідньому навчальному закладі.

Основні поняття теми: метод навчання, прийом навчання, засіб навчання, форми організації навчання, система навчання, урок, етапи уроку, види навчальної роботи, інваріантна діяльність, метод виховання, прийом виховання, засіб виховання, методи формування свідомості і переконань, методи організації діяльності і формування довільних рухів, стимулювання навчання і діяльності, організація виховної роботи, педагогіка, виховна робота, класний керівник, позашкільні навчально-виховні заклади, колектив, класний колектив.

5. Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Відповідності студента

	Максимальна кількість балів за модуль	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість балів	Максимальна кількість балів	Кількість балів	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Відвідування додаткових занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	10	10	10	10
Робота на практичному занятті	10	10	10	10	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	5	5	5
Виконання модульної роботи	28	1	28	1	28
Максимальна кількість балів:	63	63	63	63	63
Кількість балів за модуль SP-річних занять:					154
Розрахунок коефіцієнта:					2,57 (8/3,1)

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Підготуйте академічні есе за такими темами:

1. «Сучасний педагогічний виклик» (тип есе «Opinion Essays» («Образ думки»)).
2. «Роздільне навчання дівчат і хлопців: за і проти» (тип есе «For & Against Essays» («За і Проти»)).
3. «Як зробити підрозуміння дітями» (тип есе «Solutions to problems» («Вирішення проблем»)).
4. «Навички XXI століття: модний тренд чи необхідність» (тип есе за вибором студента).

Правила оформлення есе:

1. Есе набирається на комп'ютері (Times New Roman 14, подвійний інтервал).
2. Обсяг роботи: 4000-6000 знаків або без пробілів або 3-5 сторінок.

3. На першому аркуші необхідно обов'язково вказати назву есе, прізвище, ім'я й групу автора.

4. Для рідкісних робіт необхідно вказати список використаної літератури, посилання на веб-сайти та інші джерела інформації.

Довідковий матеріал:

Есе – твір-міркування невеликого обсягу з вільною композицією, що виражає індивідуальні міркування студента з конкретного питання, проблеми й свідомо не претендує на достаток і вичерпність предметної теми.

Есе передбачає вираження студентом своєї точки зору, особистої суб'єктивної оцінки предмета міркування, вміння аналізувати, інтерпретувати інформацію, формулювати висновки і давати власну оцінку. Це має бути текст творчого, оригінального висвітлення матеріалу. Це також вільний стиль з можливими елементами імітації. Значенням есе, *на відміну від розповіді*, є інформація або пояснення, а не драматичне зображення або переказ якої-небудь життєвої ситуації. Есе досягає своєї мети за допомогою прямого авторського вислову, для чого не вимагається створення ні вигаданих персонажів, ні сюжету, що пов'язує їх. Це твір, який базується на творчому підході до розкриття поставленої в доповідному тексті завдання, але також ґрунтується на фактах і фактами.

Характерною особливістю есе є його *«адресність»*: есе спрямоване на ідеологічного читача. Тим самим така «адресність» дозволяє студенту зосередити увагу на розкритті нового змісту. До ознак академічного есе належать *персоналізація, критичність, цільова мета* – виразити власну думку, надаючи переконливі аргументи, *точність, логічність, достаток аргументів, логічність аргументу, чітка форма висловлювання* замість загальновоживаних слів, наявність *безособових конструкцій, пасивного стану, авторського «я»* (думки «ми»). Побудова есе – це розкриття теми, що передано, на власній системі доказів.

Структура есе.

For & Against Essays (есе «За і Проти»). В даному типі есе основним завданням стоїть висловити дві існуючі точки зору. Важливо суб'єктивно оцінити обидві сторони і продемонструвати своє розуміння кожної зі сторін.

Структура:

- 1) Вступна частина (важливо охарактеризувати тему, про яку йтиме мова, це висловлювати свою власну думку).
- 2) Основна частина (важливо вивести аргументи «за» та «проти» ствердженні, про яке йдеться). Рекомендуємо поділити основну частину на два абзаци: один – «за», а другий – «проти».
- 3) Висновок (в даному розділі ви підводите підсумки і додасте все вище перелічене).

Opinion Essays (есе «Особиста думка»). В даному типі есе важливо не лише висловити свою точку зору, а й розвинути її на іншій проблемі, де й розвинути проблему з різних точок зору, і це можна зробити своїми аргументами і прикладами.

Структура:

- 1) Вступна частина (важливо вказати питання, яке розглядатиметься, а також Вашу позицію до цього).
- 2) Основна частина (важливо вказати думки, протилежні Вашій, пояснити, чому вони мають право на існування, а також навести аргументи на користь Вашої думки).
- 3) Висновок (в даному розділі Ви можете висловити свою точку зору і використати слова).

Solutions to problems. В есе «Вирішення питань» важливо поставити тему, проблема, яку розглядає, потім розглянути шляхи її вирішення.

Структура:

- 1) Введення (тут Ви заявляєте про проблему).
- 2) Основна частина (важливо показати можливі шляхи вирішення проблеми і її наслідки).
- 3) Висновок (даному розділі) (Ви висловлюєте свою власну думку про вирішення проблеми).

Як НЕ слід писати есе

- III вносьте в есе інформацію, яка не підтверджує вашу думку.
- III треба писати особисту біографію, детальні подробиці вашого життя.
- III бійтеся починати спочатку, якщо вже написано робота не відповідає на питання есе.
- III намайтеся з'ясувати всіх незвичайних, словнистовим заголовком.
- III використовуйте надзвичайний вибір слів та виражень, фраз та термінів.
- III перебільшуйте.
- III будуйте роботу у вигляді трохстих речень.
- III використовуйте цитати без імені автора.
- III ставьте роботу, не перевірявши її

	Критерії оцінювання якості виконання роботи	Кількість балів
1.	<u>Свочасність виконання роботи</u> Враховується робота, сардонічність, логіка викладу, чіткість виконання	1
3.	<u>Рівномірність використання джерел</u>	2

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань студентів здійснюється після вивчення 1 та 2 блоку теоретичних знань у письмовій (комп'ютерній) формі й передбачає виконання тестових завдань різної складності та розв'язування завдань кейсів.

5.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Умови семестрового контролю роботи студентів: успішне виконання усіх завдань до самостійної роботи, успішне виконання усіх модульних завдань, набір балів не менше 70 балів за кожну роботу.

Форма проведення: комп'ютерна тестування.

Тривалість проведення: тестова частина - 60 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Тестове опитування включає 40 теоретичних запитань, які відображають тематику дисципліни. Максимальна оцінка за кожне тестове запитання – 1 бал.

5.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Розкрийте значення педагогіки як науки та навчальної дисципліни. Її предмет і завдання на сучасному етапі.
2. Розкрийте історію становлення і розвитку педагогіки.
3. Охарактеризуйте структуру та види педагогічної науки. Її зв'язок з іншими науками. Особлі категорії і поняття педагогіки.
4. Назвіть методи науково-педагогічних досліджень, їх загальну характеристику.
5. Розкрийте зміст педагогічної майстерності. Її елементи.
6. Розкрийте предмет вивчення педагогіки "Тестування в педагогіці".
7. Охарактеризуйте функції навчання.
8. Розкрийте закономірності і критерії навчання: класифікація і характеристика.
9. Розкрийте методи навчання й основні підходи до їх класифікації.
10. Охарактеризуйте типи уроків, їх структура.
11. Назвіть види контролю знань, уміння і навичок учнів.
12. Охарактеризуйте методи і форми методичної роботи на уроках. Технічні методи навчання.

13. Розкрийте форми організації позакласної і позанкільної роботи.
14. Розкрийте поняття та складові частини педагогічного формування
15. Охарактеризуйте поняття системи освіти, її структура
16. Охарактеризуйте дидактичні принципи навчання та особливості їх реалізації у спеціальній освіті.
17. Розкрийте цілі уроку в спеціальній школі, особливості планування уроку.
18. Назвіть типи уроків, структурні елементи уроку.
19. Назвіть три етапи педагогічного процесу, цілі кожного етапу, навіщо потрібні ці етапи та як їх заповнювати.
20. Охарактеризуйте складові аналізу уроку.
21. Розкрийте функції контролю і перевірки знань, умінь та навичок школярів.
22. Назвіть форми і види контролю, особливості їх застосування у спеціальній школі.
23. Охарактеризуйте оцінювання як компонент навчальної діяльності. Функції педагогічної оцінки.
24. Охарактеризуйте критерії оцінювання знань, умінь у школі за 12-бальною системою.
25. Розкрийте структуру і сутність педагогічної діяльності вчителя.
26. Охарактеризуйте резервні відхилення ефекта уроку.
27. Охарактеризуйте якісний підхід до оцінювання знань, умінь та навичок учнів.

Завдання критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у навчальній діяльності	
Оцінка	Критерії оцінювання
«дуже добре»	створюється заповні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, зміцнені вітально-творчими елементами, які сприяють перетворенню навчального предметного змісту в особисті та соціальні цінності, здатні трансформуватися у розуміння і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	створюється за вимог студентом повних, систематичних знань із дисципліни, умінь здійснювати самостійну роботу, здатності до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відношенні студента мають певні недоліки.
«задовільно»	створюється за вимог знання основних навчального матеріалу в обсязі, повільному, але повільно змінюється і майже повністю відповідає вимогам основної і додаткової літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі успіхи в самостійній практичній діяльності, але студент спроможний усвідомити їх значення.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого не має відповідності основної програмою, матеріалу поверхово, фрагментарно, що ґрунтується на точковому уявленні про предмет вивчення. Також знання, набуті «некорисливо» створюється у додаткові, які не мають можливості застосування в якості фахової діяльності, а тільки в НІІ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання	
Оцінка	Кількість балів
«дуже добре»	100-96
«добре»	85-80
«задовільно»	75-70
«незадовільно»	69-64
«не задовільно»	59-63
«не задовільно»	50-59

6. Навчально-методична карта дисципліни

Модуль Назва модуля	Інтегрований модуль				Інтегрований модуль				
	Загальні основи педагогіки				Теорія і технологія цілісного педагогічного процесу				
Курс	1	2	3	4	5	6	7	8	
Тематика	Загальні закономірності педагогіки (1 б.)	Система структурних одиниць педагогіки (1 б.)	Змістовні осн. (1 б.)		Педагогічний процес як система: діалектичне розуміння (1 б.)	Теорія навчання: теоретичні осн. (1 б.)	Виховання у сучасному суспільстві (1 б.)	Форми організації методичної роботи педагогічного процесу (1 б.)	Формування базових компетентностей в освітньому процесі. Технологія педагогічного процесу (1 б.)
Тематика семінарських занять	Загальні закономірності педагогіки (1 б.)	Система структурних одиниць педагогіки (1 б.)	Змістовні осн. (1 б.)		Педагогічний процес як система: діалектичне розуміння (1 б.)	Теорія навчання: теоретичні осн. (1 б.)	Виховання у сучасному суспільстві (1 б.)	Формування базових компетентностей в освітньому процесі. Технологія педагогічного процесу (1 б.)	
Кількість балів	10 балів	10 балів	10 балів		10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	
Специфікація	Модуль контрольна робота 1 (25 балів)				Модуль контрольна робота 2 (25 балів)				
Відсоток за контроль	25%				25%				
Кількість балів	100 балів				100 балів				

7. Рекомендовані джерела

Основні джерела

1. Макемченко В.П. Дидактика : курс лекцій / В.П. Макемченко. Хмельницький : ХМІНП, 2013. – 223 с.
2. Миса Л.В. Слова і дії: педагогічні аспекти. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта XXI століття).
3. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. – 4-ге вид. доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566 с.

Додаткова

1. Міхеєв К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник / К.В. Міхеєв, В.В. Бабішко, В.А. Бабішко, В.В. Сторож. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2014. – 352 с.
2. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Г.Х. Яворська, О.П. Цюрова; за заг. ред. Г.Х. Яворської, проф. Г.Х. Яворської. – Одеса: Будів Вадим Вікторович [вдд.], 2014. – 169 с.
3. Педагогіка: мудрість віків: навч. посіб. – уклад.: В.І.Омельяненко, А.І. Кувальський. – К.: Знання, 2009. – 411 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).

8. Додаткові ресурси

1. Відеолекція: <https://www.youtube.com/watch?v=UcWpUy31> – 57:00.

ДОДАТОК
до робочої програми навчальної дисципліни
Педагогіка (загальна та спеціальна)
для студентів

спеціальності 1105 Спеціальна освіта
 освітнього рівня першого (бакалаврського)
 освітньої програми 1105_00_011_16 Освіта
 вибіркової спеціалізації: 1) Інклюзивна освіта
 2) Психолого-педагогічна
 допомога дітям з аутизмом

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1.

Тема 1: Загальна характеристика педагогічної діяльності (2 год.)

Цілі заняття

- I. Теоретична частина. **Понятійно-категоріальний апарат теми.**
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
 1. Охарактеризуйте суттєву значущість професії вчителя.
 2. Охарактеризуйте професійні функції вчителя.
 3. Охарактеризуйте педагогічну діяльність: компоненти, рівні.
 4. Розкрийте права та обов'язки педагогічних працівників.
 5. Розкрийте професіограму вчителя.
 6. Розкрийте поняття про педагогічний досвід.
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Тема 2: Педагогіка як наука. Методологія педагогіки.

Теоретична частина: **Понятійно-категоріальний апарат теми.**

- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
 1. Розкрийте становлення педагогіки як науки. Стадії розвитку світової та вітчизняної педагогіки.
 2. Розкрийте джерела педагогіки. Предмет педагогіки, основні завдання.
 3. Охарактеризуйте зв'язок педагогіки з іншими дисциплінами. Етапи педагогічного знання.
 4. Охарактеризуйте загальну педагогіку, її зв'язок з педагогічними науками.
 5. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки.
 6. Розкрийте сфери впливу педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень.
- III. Складання та аналіз структурно-логічних схем.
- IV. Перевірка виконання самостійної роботи.

Семінарське заняття 2.

Тема 3: Система та структура освіти України. Нормативно-правова база у сфері освіти України.

Цілі заняття

- I. Теоретична частина. **Понятійно-категоріальний апарат теми.**
- II. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення):
 1. Охарактеризуйте освіту як основу історичного, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави.
 2. Розкрийте систему освіти в Україні: структуру освіти України.
 3. Розкрийте основні принципи освіти в Україні. Зовнішні фактори прямого й опосередкованого впливу на розвиток системи освіти в Україні.
 4. Охарактеризуйте нормативно-правну базу освіти в Україні.

5. Розкрийте сутність понять: «управління», «ефективне управління», «керівництво», «педагогічний менеджмент». Охарактеризуйте особливості управління системою освіти України.
6. Охарактеризуйте органи освіти: їх функції, структуру; органи громадського самоврядування в освіті.
7. Визначте принципи управління системою освіти.
8. Охарактеризуйте державні кошти, що діяють по задоволенні їх потреб різних класів; особливості управління загальноосвітніми навчально-виховними закладами.
9. Розкрийте суть поняття інспектування загальноосвітнього закладу. Назвіть критерії оцінювання діяльності навчального закладу.
10. Визначте пріоритетні напрями державної політики у сфері освіти.
11. Охарактеризуйте інновації в освіті.
12. Перевірка виконання самостійної роботи.

Семінарське заняття 3.

Тема: Зміст освіти

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна вправа «Історія освіти».
1. Розкрийте сутність і завдання змісту освіти.
2. Розкрийте концепції змісту освіти.
3. Охарактеризуйте критерії вибору змісту освіти.
4. Охарактеризуйте чотирьохкомпонентну структуру змісту освіти.
5. Розкрийте нормативні документи змісту освіти.
6. Охарактеризуйте реалізацію змісту освіти у різних підручниках.
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Модульна контрольна робота № 1

Семінарське заняття 4.

Тема: Педагогічний процес як система. І цілісне явище. Дидактика – теорія освіти і навчання. Теорія процесу виховання: сутність, мета, закономірності, фактори, принципи, правила, компоненти. Напрями, види, типи виховання. Види, типи, системи навчання

План заняття

- I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.
- II. Інтерактивна вправа «Історія педагогіки».
1. Охарактеризуйте педагогічний процес як систему. Загальна характеристика педагогічного процесу.
2. Охарактеризуйте сутність педагогічного процесу. Організація педагогічного процесу.
3. Проаналізуйте рушійні сили та закономірності педагогічного процесу.
4. Охарактеризуйте навчання як специфічну організацію педагогічного процесу.
5. Охарактеризуйте рушійні сили процесу вчителя. Функції вчителя.
6. Розкрийте структуру та основні компоненти навчального процесу.
7. Проаналізуйте складові етапи здобуття знань учнями.
8. Охарактеризуйте закономірності навчання.
9. Розкрийте принципи та правила навчання.
- III. Пивідати відповіді: Чому успіх в діяльності педагога залежить від врахування вищезазначених закономірностей педагогічного процесу?
- IV. Перевірка виконання самостійної роботи.

Практичне заняття 1.

Тема: Сучасні теорії та методи навчання

План заняття

I. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення, презентації, проведення рольової гри):

1. Охарактеризуйте дидактичні системи.
2. Розкрийте типи і види навчання.
3. Проаналізуйте історичні системи навчання.
4. Охарактеризуйте основні напрями виховання:
 - *Розумове виховання.* Завдання, ігри, засоби, методи розумового виховання. Мислення.
 - *Моральне виховання.* Завдання, ігри, засоби морального виховання. Патріотичне виховання. Наблюдальне виховання. Інтеракційне виховання.
 - *Статеве виховання.*
 - *Екологічне виховання.*
 - *Проблемне виховання.*
 - *Трудове виховання.* Екологічне виховання. Професійна орієнтація молоді.
 - *Естетичне виховання.*

II. Індивідуальна робота

5. Проаналізуйте сучасні теорії навчання і виховання.
- II. Аналіз педагогічних ситуацій.
- III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Практичне заняття 2.

Тема: Сучасні теорії та методи виховання.

План заняття

I. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення, презентації, проведення рольової гри):

1. Охарактеризуйте виховання в підліткому психологічному процесі. Суть і мети виховання.
2. Розкрийте аксіомірності виховання: підходи, загальна характеристика.
3. Розкрийте основні фактори, що впливають та впливають на процес виховання.
4. Охарактеризуйте основні принципи та правила виховання.
5. Розкрийте компоненти, рушійні сили, мотиви виховання.
6. Проаналізуйте етапи процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
7. Проаналізуйте концепції виховання.

II. Індивідуальна робота «Процес формування діяльності особистості»: «Педагогічна пам'ятка» (концепції виховання).

III. Перевірка виконання самостійної роботи.

Практичне заняття 3.

Тема: Проблема добору комплексу оптимальних і доцільних форм та методів навчання і виховання.

План заняття

I. Інтерактивна взаємодія (виступи, обговорення, презентації, проведення рольової гри):

1. Охарактеризуйте вплив на подіяння про метод, прийом та засіб навчання і виховання.
2. Проаналізуйте різні підходи до класифікації методів навчання.
3. Охарактеризуйте методи навчання:
 - За характером передачі інформації (напрямку);
 - За домішкою мислення;
 - За об'єктами педагогічними завданнями;
 - За рівнем розумової активності (характером пізнавальної діяльності);
 - За формою навчально-пізнавальної діяльності.

4. Розкрийте засоби навчання і виховання.
5. Проаналізуйте різні підходи до класифікації методів виховання.
6. Охарактеризуйте основні групи методів виховання:
 - Методи формування свідомості і переконань;
 - Методи організації діяльності і формування поведінки;
 - Методи стимулювання поведінки і діяльності.
7. Охарактеризуйте педагогічні умови використання методів виховання.
8. Охарактеризуйте поняття форм організації навчання. Характеристика підходів до класифікації форм організації навчання.
9. Проаналізуйте історичні форми організації навчання.
10. Охарактеризуйте класно-урочну форму навчання. Урок: основні ознаки, характеристика.
11. Розкрийте вимоги до сучасного уроку. Типи уроків, їх структура.
12. Охарактеризуйте підготовку вчителів до уроку. Педагогічний аналіз уроку.
13. Охарактеризуйте поняття форм виховної роботи. Організаційні форми виховної роботи. Характеристика спеціальних форм виховної роботи.
- III. Складання та аналіз структурно-логічних схем.
- IV. Аналіз педагогічних ситуацій.
- V. Перевірка виконання самостійної роботи.

Модульна контрольна робота № 2